



## SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

A XII. Művelődésméltó Nyári Egyetem Újszegeden, az MTA Biológiai Központjában. Előadások fél 10-től.

A Szegedi Nyomdának, országos versenyen kiváló minőségűt nyert kiadványai közül nyílik ma kiállítás a Technika Házában. A tárlatot Hárái Tibor, a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezetének titkára nyitja meg, délután háromnegyed 3-kor.

I. Országos Táblaképfestészeti Biennále. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában és az Ifjúsági Házban.

Váro Márton szobrászművész alkotásai a Móra Ferenc Múzeum Kupolagalériájában, augusztus 20-ig.

Schéner Mihály festményei és szobrai Újszegeden, a November 7. Művelődési Házban augusztus 10-ig.

Vankóné Dudás Juli népművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Ember és környezete; Rippl-Rónai József alkotásai; Lucs-képgyűjtemény; Hunok, avarok, magyarok; Buday György-szoba. Csongrád megyei parasztbútorok és -viseletek; Csongrád megye gyógyszerészetének múltjából.

Szeged múltja, jelene, jövője — várostörténeti kiállítás a várkertben.

Ifj. Lelc József néprajzi gyűjteménye, Szeged-Tápi, Vártó út 4.

# Befejeződtek az ifjúsági napok

Eltűntek a vásárosok, alig-alig látni sétálókat a forró Tisza-parton. Üres a várkert, bontják az alkalmi színpadokat, vége a 17. Ifjúsági Napoknak. Az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda, a KISZ Szeged városi bizottsága (a főrendezők) segítségével sikerült gyorsmérést készíteni.

Eszerint minden eddiginél nagyobb érdeklődés kísérte az idei ifjúsági fesztivált. Az Express szervezésében 3500 (középszkolások és 18–23 éves korú) fiatal tartózkodott Szegeden, de a magánúton érkezőkkel együtt több mint tízezerre tehető a résztvevők száma. A szombati karnevalra mintegy 20 ezren voltak kíváncsiak, s nagyszámú nézője akadt a többi programnak is. A Partifürdőn megtartott strandpartyn például 13 csapat közel 300 tagja versenyzett az értékes díjakért. A Napsugár Nagváruhá előtti gyermekmúson 200 kislányok szórakoztak, míg a Széchenyi téri vásártérben a felnőttek is találtak elfoglaltságot szép számban. Több mint 30 sátor (játék-készítők, fazekasok, ötvösök, bőrdíszművesek, fadaragók, édességkészítők) portékáiból válogathattak, vásárolhattak, nem is a program szerint, vasárnap 5 óráig. Még 7 óra tájt is népes volt az utca. Rendkívül nagy sikert arattak az ott fellépő néptánc-együttesek, a komédiások, csakúgy, mint az Express Show együttese, az R-GO. Megnyúlt a vásárnapi, Polkaszínó (Móra-park) háromórás műsora is, majd egy óra hosszúra tovább tartott a nagy érdeklődés miatt. Sokakat részélt fel lehetetlen élményben a Country-park: a Bojtorján, a Spirit, a házigazda Bonanza együttes és Muzsai András emlékeztet muzsikáját több ezren hallották. A Klauzál téri színes összeállítás vetekedett az előbbivel. Ismétellen bebizonyosodott, a Dugonics és a Klauzál tér jól megválasztott helyszíne a napok fő programjainak. Sok fiatal próbált szerencsét a SZIN-tombolán, a rendezők négyezer

jegyet adtak el. „Telt ház” előtt játszott (igaz, játszhatott volna jobban is) a Rock Színház, az újszegedi szabadtérin.

A főrendezők és a 200 közreműködő (ifjúgárdisták, KISZ-aktivisták) munkáját dicséri, egyetlen panasz sem érkezett a szállásokkal, az ellátással kapcsolatban. A JATE, a SZOTE, a főiskolai kollégiumai és a kemping megfelelően gondoskodtak a pihenésről, a főiskolai kollégiumai és a kemping megfelelően gondoskodtak a pihenésről, a főiskolai kollégiumai és a kemping megfelelően gondoskodtak a pihenésről. A rendezők közül több éves közreműködésért a szabadtéri játékok 25. évfordulója alkalmából kiadott emléklapok kaptak Novákne Halász Anna, a KISZ Szeged városi bizottságának első titkára, Völgyi István, az Express igazgatója, Lénárt Béla, az Express Utazási Iroda megyei kirendeltségének vezetője és Bottyán Éva a helyettes vezető.

Az egyértelmű siker fényét mégis — idén is — beárnyékolta az az évek óta visszatérő és városmértető probléma, amelyet a felelőtlen, garázda vendégek okoztak. Hiába minden erőfeszítés, az ifjúsági fesztivál után a sikeres programok emlegetése mellett számvára kelnek és futózként terjednek a róluk szóló rémtörténetek — sajnos, majd mindegyiknek valóságmagva van. Csak a vendéglátóhelyeken, a boltokban juthatnak italhoz (vásároltak is), hús forintért megalhattak volna kollégiumban, kempingben, mégis a várkertet, a pályaudvarok üres vagonjait, az emeletes házak lépcsőházait választották. Közterületi ivó- és szökőkútjainkban mosakodtak, s hadt ne soroljuk, miket műveltek még. Izzételességük, igénytelenségük méltán háborított fel a városukat féltő és szerető lakókat, de a fesztivál idején itt tartózkodó vendégeket is.

Mag Edit

## Kísértetjárás Újszegeden

Kísértetek pedig vannak. Persze, attól függ, honnan nézzük. Ha úgy vesszük, kísértet járja be megint Európát; a (rég) rockzene kísértete. Múltunk szelleme idéződik, az idő, mikor ösztáncokon összesimulva, vagy éppen hogy kezét (és ezt, azt) fogva roptuk a dezodor hiján szappanszagú gimnazista lányokkal, szolt a Beatles, a Shadows, a Rolling vagy éppen az Illés.

E kísérteteket (is) kívánta volna elhozni ezúttal Szegedre az immáron teljes polgárjogot kapott Rockszínház Lázadók című produkciójával, melyet vasárnap este az ifjúsági napok (egyik) záróprogramjaként láthattunk az újszegedi szabadtéri színpadon.

Ha lúd, legyen kövér, ha kísértet, legyen borzongatóan hatásos. Múltidéző és folkvaró, a nosztalgia melőző hangulataihoz értelmi-eszmei többletet adó, az atmoszférát a lehetőségek végpontjaira tagító, a muzsikát, a szöveget és a színpadi látványt koherens előadásban kompozícióvá tevő. Hogy mindebből jószerevével semmi sem változott meg, annak oka ugyan több van, de az ember már csak úgy van teremtve, hogy ha hiányzertetámad, az csak egy van. De jó nagy.

Kezdjük némi nyelvészkedéssel. A Rockszínház összetett szó. Az előtag rendben is van. Az utótag, a „színház” azonban legjobb tudomásom szerint jelent valamit. Mondjuk látványt. Újszegeden egy közjári ifjúsági klub díszkőjára emlékeztető fények villogtak-pislákolnak, diszlet semmi, leszámítva a szokásos technikai összevisszaságot (kábelek, hangfalak stb.), s az éppen nem táncoló-énekelő előadók egy lócán ültek körben, időnként ütemre tapsoltak és föltehetően jöfiele sör után pihettek ebben a melegben. (Jelen pivo volt a büfében.) Ami mindebből egy színelőadás elengedhetetlen kelléke kell hogy legyen, az kizárólag az egymást szép akkurátusan követő, külön-külön, vagy együtt előadott számokra szorított. Hogy lesz kísértet — hazajár. Ott előkap egy lemezt és fülel; szent ég, csak nem kísértet valahol, valami, megszólalva talán így — zavarock? Domonkos László

és Garfunkel (El Condor Pasa, Hid a zavaros víz fölött), továbbá több részt az együttes korábbi Evita-produkciójából, dalok a Jézus Krisztus szüpersztárból, a Hairból, az Amerika a West Side Story-ből, s egyetlen Pink Floyd, Keretként a Hair nyitószáma az Aquarius, a Vízöntő szolgált.

E felsorolás után máris a Lázadók szerkezeténél, kvázi, a rendező, Tasnádi Márton és a szerkesztő, szöveggyűjtő Miklós Tibor koncepciójánál lennénk. Ami — elvileg — ama mondandó jegyében fogant volna, hogy a múlt kísérteteit megidéző, egyfajta tiszteletadással hódoljon a rockzene maradó, vagy annak tartott néhány dalának. S ama bizonyos, erősen vitatható szakmai tisztaságú könyvekben annyit jellemzett lázadó, a társadalommal szembehelyezkedő alapjellegének.

Igaz ugyan, hogy a beat a hatvanas évek, a Szüperstár a hetvenes, az Evita meg már (majdnem) a nyolcvanas esztendőké zenéje, de annyi baj legyen. Az egész előadás erendően összecsapottsága, a csak állszempontok alapján egymáshoz fércelt összeállítás, mindennek felzárkózott, eredetinek a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető eszmei vezérmotívuma, sajna, csak föl-erősödött a merőben koncertszerű „színpadiatlanságon”, a gépzenén és a fölöttébb váltakozó színvonalon előadott számokon. Hiába volt alapjában véve jó Várkonyi Tibor hangszerelése, Szolnoki Tibor Heródes-dala, vagy Nagy Anikó Vízöntője, jóhangú és jó mozgású, a legtöbb fellépő — a nem összeírogott „kompozíció”, és Reinthaller Éva többnyire bizony csak szabványelemekből építkező koreográfiája, megfélemlve a végső soron erőltetett színeszenei összképpel. Hangerőt és hiányzertet ad, ugyan, de könnyörgöm, mit kezdjünk azzal a kísértettel, amely se nem borzongat, se nem andalít, pláne, ha netán még lázítania is kéne? Az ember mit tehet mást, maga lesz kísértet — hazajár. Ott előkap egy lemezt és fülel; szent ég, csak nem kísértet valahol, valami, megszólalva talán így — zavarock? Domonkos László



Képernyő

## Pillantás a nappali szobába

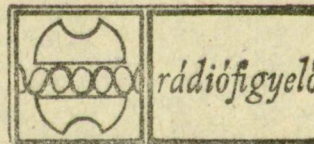
A forradalom évében, 1905-ben írta Gorkij A nap fiai című színművét, ugyanabban az évben, amikor a Barbárokat. Az orosz századelő társadalmi kör- és körképei mindkét darabban a szereplők mesteri egyénítésével, lélektani jellemzésükkel, a csehovi örökségből merített dramaturgiai eszközök felhasználásával rajzolódnak föl. A nap fiaiiban különösen érződik a mindennapos enyészet csehovi hangulata.

Havas Péter A nap gyermekei címmel készített tévéjátékot a korai Gorkij-dramából. Afféle korrekt ismeretterjesztés sikeredett a képernyőn, amelynek létjogosultságát mindazonáltal nincs szándékomban kétségbevonni. Még akkor sem, ha néhol a klasszikus adaptációk szokásos, fennkölt unalmát sugározták a jelenetek, s ha helyenként naturalista színházi előadásokhoz hasonlított is a játék. Végül is, ha akarom, igen jó eszköz a tévé a klasszikusok széles körű megismertetésére is, és talán elkényeztetettségünk jele, ha televíziós újdonságot, „valaki mást” várunk a világirodalmi értékek feldolgozásaitól. Méginkább könnyű szívvel egyezünk ki e mostanival, ha egy-két kiváló színészi alakításra gondolunk vissza. Sok Gorkij-dráma megszokott nappali-jában, amely a lakás központja, ahol minden lejátszódhat, mert számos az a ajtaja és a szereplők folyton itt találkoznak, szóval ebben a realista színtérben Moór Mariann (Jelena) áttételesen, elidegenítőbb játékstílusra teremtett érdekes kontrasztokat. A figyelmünket ilyenképpen magára irányította, s azt értékelte, hogy e talányos, a többieknél többet látó, okosnak beletörődő, belül szenvedő Je-

nának talán mégis csak juttott valami a gorkij rokon-szenvből. Igen pontosan „ismertette” Protaszov szemelendő tevékenységmániáját, s az önmagával és környezetével való szembenézést nem vállaló, szövegek mögé bújó tehetetlenséget Sinkó László, Mikó István is elemében volt; a bután nagy-képű, „úgyis enyém, a pénzem a világ” — brutalitású polgári megjelenítése — telitalálat.

Havas Péter viszont aligha dönthette el egyértelműen, mifajta játéktílusra inspirálja a színészeit, mert a többiek — egytől egyik neves művészek — mintha esetenül tébláboltak volna, s hol egyfajta, önmagában jól megoldott szupernaturalista modor (Szemes Mari, Tábory Nóra), hol szimpla színelvétel (Tordai Teri), hol a teljes színészi határozatlanság (Tahi Tóth László) uralkodott el a nappaliban. Mindezek ellenére, ismételjük, az ismeretterjesztés: értékes. Hiszen — tegyük a kezünket szívünkre — vajon hányan búvárodkodhatnak manapság nálunk Gorkij korai művei között? Ha színház, tévé nem porolja őket, nem maradnak-e az ismeretlenségben, számunkra elveszettek az orosz klasszikus emberért való, ezért mindig időszerű fülháborodásai és együttérzései? (Csak legvégül és zárójelben mondjuk: tévés produkcióban „modern” mondanivaló, másféle aktualitás kifejezési szándékára is lettünk. De nem sikerült, következtetlenség, követhetetlenül halványan tetszett ez a kísérlet — egy bizonyos, modern értelmiségi infantilizmus leleplezésére. Ami maradt: a tisztességes klasszikus porolás. Pillantás az orosz századelő nappali szobájába.)

Sulyok Erzsébet



rádiófigyelő

## Válogatósan

A régi német közmondás szerint aki a választás, azé a győzelem. Fogalmazhatunk azonban úgy is: nem biztos, hogy feltétlenül elítélendő az, aki válogatós. Tehát például ételben-italban, netán nőben-férfiben és egyebekben ugyancsak megnézi, kit-mit miért és mennyire. A válogatóság, gyanítom, jó esetben sógor-ságban-komaságban van valamivel, ami vitán fölül embervoltunk biztos, morális jelzőkészlője. Igényesség a neve.

Válogatni ezek szerint sok mindenben lehet. Például irodalomban is. Ezt teszi pl. a Látóhatár c. folyóirat, amelyet szombat délután a Kossuth-adón mutatott be az Irodalmi figyelő című műsor. Az alcím szerint „a válogatás örömeiről és gondjairól beszélget Borbély Sándor, Garai Gábor, Hegedős Mária, Székely Anna és Zimónyi Zoltán.” Igen, erről beszélgettek, s egyben ez az adás a több mint tíz éve, 1972. decemberében indult utánkölő lap egyféle megkésztettségű közsztendő. Je is volt. Szó esett arról, minek, kinek is készül ez a havi tallózó, milyen konstrukcióban, milyen szempontok szerint szerkeszti az a négy ember, akik közül a Szabolcsi Miklós örökébe tavaly áprilisban lépett főszerkesztő, Garai Gábor mondta: a sősorban az orientálás, a

már irodalmat olvasó emberek koncentrált tájékozódását segítő tevékenység, a fő célja. S ráadásul az itt megjelenő írások komoly része eredetileg alacsony példányszámú vidéki lapok publikációja, melyek így az eredeti nyilvánosság többszörő-sében látnak napvilágot.

Arról, hogy mennyit változott, milyen rovattal bővült, milyen „protokollrend” szerint szerkeszt-válogat a Látóhatár, ugyancsak szó volt — de kétellem, hogy az lenne az igazán lényeges. Sőt, még csak az a különben el nem hanyagolható megjegyzés sem, miszerint a tájékoztató jelleg és az efféle szellemi értékmérés között van némi ellentmondás. Az igazán lényeges valahol a sokszínűség természetes értékeiben — és az erre érkező visszhangok között rejtezik. Arra gondolok, hogy a műsorban hallhattunk arról az ifjú költő-esztétáról, aki azt mondta a Látóhatárról, hogy az jellemzi, ami általában a magyar irodalmi lapokat: „kidekázott népfrontosság.”

A megállapításban, valljuk ki még, azt igazság, így is lehet minősíteni az irodalmi válogatóságot. Csak nekem, ki még, azt hiszem, szintúgy fiatalnak számítok, birtokomban van egy Csillag, a Magyar Írók Szövetségének folyóirata — 1952-ből. Hát — azt nem ilyesmi jellemzi. D. L.

## Hétvége

### a fotóművészet jegyében

A Szegedi Ünnepi Hetek kiállításai programjában az elkövetkezendő hét végén a fotográfiáé és a diaporamáé lesz a főszerep. A Bartók Béla Művelődési Központban 7-én, vasárnap két fotókiállítás nyílik. A Fotószalon bemutatója helyett, melynek az anyagán az utóbbi esztendőben a fáradság jelei mutatkoztak, új vállalkozással kísérleteznek. A hazai fotóművészet kiemelkedő alakjainak rendeznek kiállításokat. Elsőként Féner Tamás Balázs Béla-díjas fotóművész Tükörrepülés című fényképkészítését tekinthetik meg az érdeklődők a nagyteremben. Bemutatók között lehetőséget kap a Fotószalon tavalyi nagydíjasa, Kürthy Mihály a B Galériában.

Az elmúlt évben a művelődési intézmény sikerrel kísérletezett egy mindinkább tért hódító műfaj, a diaporama meggyökerezítésére. Az idén ismét megrendezik a nyári diaporama találkozót, melynek helyszíne a szegedi vár ud-

vara lesz, időpontja pedig 7-én, vasárnap este fél 9. A színes diákepekkel zenével ötvöző, az áttűnésekre is építő új műfaj legsikeresebb hazai képviselői jellezték részvételüket. Tizenegy szerző tizenhét programját láthatják az érdeklődők. Bemutatták például Dozwald János Peep-show, Tám László Urbanizáció, Márton Géza Guernica, Magyar Ferenc Nocturno, Seregi István In memoriam című műsorát, valamint Harnóczu Őrs, Borbély Tamás, Bányai Gábor, Reneczky Lajos, Lovász Károly és Halmi László munkáit. Az est narrátora Csányi Miklós, a Magyar Televízió rendezője. Jegyek 30 forintos árban már megvásárolhatók a Bartók Béla Művelődési Központban.

A fotóművészet mindig is jelentős részt kapott a Szegedi Ünnepi Hetek kulturális programjában. Az idén — némi változtatásokkal — bizonyára ismét tartalmas élményt és sok újdonságot hoz a fotós hétvége.